

**Інформаційна довідка
щодо проекту Закону України
«Про внесення зміни до статті 53⁶ Кодексу України про адміністративні
правопорушення щодо встановлення відповідальності державних
кадастрових реєстраторів, а також інших публічних реєстраторів
Державного земельного кадастру»
(реєстр. № 12454 від 28.01.2025)***

***Анотація.** В інформаційній довідці розглянуто підстави запровадження адміністративної відповідальності державних кадастрових реєстраторів, а також інших публічних реєстраторів за порушення законодавства про Державний земельний кадастр у контексті законопроекту (реєстр. № 12454 від 28.01.2025) (далі – законопроект).*

Проаналізовано відповідність законопроекту вимогам Конституції України, основоположним засадам правотворчої діяльності, положенням чинного законодавства про адміністративну відповідальність, законам України, що регулюють суспільні відносини у сфері реєстрації відомостей про землі, розташовані в межах державного кордону України.

***Ключові слова:** адміністративна відповідальність, земельний кадастр, кадастрові реєстратори, публічні реєстратори, правопорушення.*

Вступна частина.

Відповідно до статті 1 Конституції України земля, її надра, атмосферне повітря, водні та інші природні ресурси, які знаходяться в межах території України, природні ресурси її континентального шельфу, виключної (морської) економічної зони є об'єктами права власності Українського народу. Від імені Українського народу права власника здійснюють органи державної влади та органи місцевого самоврядування в межах, визначених цією Конституцією.

Ведення та адміністрування Державного земельного кадастру є однією з найважливіших функцій публічного управління у сфері використання, охорони та відновлення земель, внесення відомостей до нього здійснюється державними кадастровими реєстраторами відповідно до Закону України «Про Державний земельний кадастр». Державна реєстрація земельної ділянки є засобом, який забезпечує наповнення Державного земельного кадастру відомостями про земельні ділянки та присвоєння кадастрового номера.

Задля спрощення процедури державної реєстрації земельної ділянки, зокрема, шляхом делегування повноважень державних кадастрових реєстраторів органам місцевого самоврядування, та на виконання пункту 7 плану заходів з реалізації Стратегії реформування державного управління України на 2022–2025 роки, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21 липня 2021 року № 831-р, пункту 2.5.4.1.5. додатка 2 до Державної антикорупційної програми на 2023–2025 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 4 березня 2023 року № 220, розроблено проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо

надання органам місцевого самоврядування та сертифікованим інженерам-землевпорядникам повноважень у сфері ведення Державного земельного кадастру» (реєстр № 12453 від 28.01.2025) (далі – проект № 12453).

Розширення кола суб'єктів, які здійснюють повноваження у сфері ведення Державного земельного кадастру, актуалізує питання правової регламентації підстав їхньої відповідальності за порушення законодавства про державну реєстрацію земельної ділянки.

Законопроект розроблено з метою «комплексного підходу до вирішення питання відповідальності у разі надання сертифікованим інженерам-землевпорядникам статусу державних кадастрових реєстраторів та делегування повноважень державних кадастрових реєстраторів органам місцевого самоврядування в частині державної реєстрації земельних ділянок, спрощення процедури державної реєстрації земельної ділянки».

Основна частина.

Законопроектом пропонується внести зміни до статті 53⁶ Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) та встановити, що порушення встановлених законом строків внесення відомостей до Державного земельного кадастру, надання таких відомостей, вимагання не передбачених законом документів для внесення відомостей до Державного земельного кадастру та для надання таких відомостей, – тягнуть за собою накладення штрафу на державних кадастрових реєстраторів, а також інших публічних реєстраторів Державного земельного кадастру (якщо внесення або надання таких відомостей здійснюється такими реєстраторами) від двадцяти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Законопроект змістовно пов'язаний із проектом № 12453 та необхідний для реалізації його положень щодо доповнення статті 6 Закону України «Про Державний земельний кадастр» частиною четвертою такого змісту – суб'єктами, які здійснюють повноваження у сфері ведення Державного земельного кадастру, є публічні реєстратори Державного земельного кадастру, а саме: уповноважені посадові особи виконавчих органів сільських, селищних, міських рад або посадові особи військових адміністрацій населених пунктів (у разі створення), начальники яких здійснюють повноваження, передбачені частиною другою статті 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану», або військово-цивільних адміністрацій (у разі створення), а також сільські голови (у випадках, передбачених частиною третьою статті 11 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»), адміністратори центрів надання адміністративних послуг, які набули повноважень у сфері ведення Державного земельного кадастру відповідно до цього Закону; сертифіковані інженери-землевпорядники, які набули повноважень у сфері ведення Державного земельного кадастру відповідно до цього Закону; державні кадастрові реєстратори.

У контексті розширення кола суб'єктів складу адміністративного правопорушення, передбаченого статтею 53⁶ КУпАП, вважаємо за доцільне зазначити таке.

Завданням КУпАП є охорона прав і свобод громадян, власності, конституційного ладу України, прав і законних інтересів підприємств, установ і організацій, встановленого правопорядку, зміцнення законності, запобігання правопорушенням, виховання громадян у дусі точного і неухильного додержання Конституції і законів України, поваги до прав, честі і гідності інших громадян, до правил співжиття, сумлінного виконання своїх обов'язків, відповідальності перед суспільством (стаття 1 КУпАП).

Охорона суспільних відносин у сфері ведення Державного земельного кадастру України регламентована статтею 53⁶ КУпАП, яка передбачає відповідальність спеціального суб'єкта правопорушення – державних кадастрових реєстраторів – за порушення встановлених законом строків внесення відомостей до Державного земельного кадастру, надання таких відомостей, вимагання не передбачених законом документів для внесення відомостей до Державного земельного кадастру та для надання таких відомостей (санкція частини першої статті 53⁶ КУпАП).

У доктрині адміністративного права спеціальним суб'єктом адміністративного правопорушення є особа, яка має спеціальні ознаки, що свідчать про трудову діяльність та службове становище особи, її протиправну поведінку в минулому чи інші ознаки, що мають значення для кваліфікації правопорушення, та характеризують зв'язок суб'єкта правопорушення з предметом правопорушення.

Пропозиція про виокремлення в санкції частини першої статті 53⁶ КУпАП державних кадастрових реєстраторів, а також інших публічних реєстраторів Державного земельного кадастру потребує уточнення, оскільки положення проекту № 12453 про доповнення статті 6 Закону України «Про Державний земельний кадастр» частиною четвертою передбачають узагальнене поняття суб'єктів, які здійснюють повноваження у сфері ведення Державного земельного кадастру – *публічні реєстратори Державного земельного кадастру*, до яких, зокрема, належать державні кадастрові реєстратори.

Викликає зауваження пропоноване законопроектом формулювання у санкції частини першої статті 53⁶ КУпАП умови настання відповідальності спеціального суб'єкта (*якщо внесення або надання таких відомостей здійснюється такими реєстраторами*) як таке, що не відповідає усталеній практиці побудови санкцій адміністративно правової норми та має ознаки надмірного правового регулювання.

Отже, з метою забезпечення ефективного функціонування системи запобігання порушенням ведення Державного земельного кадастру в Україні,

враховуючи положення проекту № 12453 про доповнення статті 6 Закону України «Про Державний земельний кадастр» частиною четвертою, суб'єктами адміністративного правопорушення, передбаченого статтею 53⁶ КУпАП України, доцільно визнати публічних реєстраторів Державного земельного кадастру.

Висновок.

Удосконалення галузевого законодавства у сфері державної реєстрації земельних ділянок та прийняття проекту № 12453 зумовлює необхідність уточнення частини першої статті 53⁶ КУпАП щодо розуміння спеціального суб'єкта порушення законодавства про Державний земельний кадастр.

*Дослідницька служба
Верховної Ради України*

**Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені в документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.*